

Instytut Rozwoju Gospodarczego

**SZKOŁA GŁÓWNA HANDLOWA
W WARSZAWIE**

Barbara Cieślik

Maciej Piotrowski

Marek Radzikowski

KONIUNKTURA W BANKOWOŚCI

lipiec – wrzesień 2021

ISSN 2392-3733

Badanie okresowe nr 90

BADANIA KONIUNKTURY GOSPODARCZEJ INSTYTUTU ROZWOJU GOSPODARCZEGO SGH

Rada Programowa:

Elżbieta Adamowicz (przewodnicząca), Joanna Klimkowska (sekretarz), Marek Rocki
Marco Malgarini, Gernot Nerb, Ataman Ozyildirim, István János Tóth

Komitety Redakcyjny i adres Redakcji:

Konrad Walczyk (redaktor naczelny)
Stanisław Kluza
Anna Jacygrad

ul. Madalińskiego 6/8, 02-513 Warszawa
<http://www.sgh.waw.pl/instituty/irg/>

Wydawnictwo:

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie
ul. Madalińskiego 6/8, 02-513 Warszawa

wersja elektroniczna czasopisma jest wersją pierwotną

Publikacja została zrecenzowana zgodnie z wytycznymi MNiSW

©Copyright by Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, Warszawa 2021

Wszelkie prawa zastrzeżone. All rights reserved.

ISSN 2392-3733

Nr rej. PR 18394

Informacje zawarte w niniejszym biuletynie oparte są na wynikach ankietowego badania koniunktury nr 90, realizowanego przez IRG SGH według metodyki opisanej na stronie: <http://kolegia.sgh.waw.pl/pl/KAE/struktura/IRG/koniunktura/Strony/metody.aspx>, przeprowadzonego w lipcu i sierpniu 2021 r. W badaniu wzięło udział 8 banków.

SPIS TREŚCI

I.	OMÓWIENIE WYNIKÓW BADANIA	4
II.	WYNIKI SZCZEGÓŁOWE	7
	1) Wskaźnik koniunktury w bankowości	7
	2) Wynik z działalności bankowej (netto)	8
	3) Warunki prowadzenia działalności bankowej	8
	4) Wielkość wypracowanego zysku	9
	5) Jakość portfela należności	9
	6) Ogólne zainteresowanie klientów usługami bankowymi	10
	7) Wielkość zatrudnienia	10
	8) Czynniki ograniczające rozwój banków	11
	9) Inwestycje kapitałowe	11
	10) <i>Spread</i> (rozstęp) między oprocentowaniem kredytów i depozytów	12
	11) Kurs PLN względem parytetu (koszyka walut).....	12
	12) Stopy procentowe NBP (ogólna tendencja)	12
	13) Ogólna sytuacja polskiej gospodarki	13
	14) Ogólna sytuacja sektora finansowego na tle polskiej gospodarki	13
	15) Wynik na operacjach <i>reverse-repo</i> (pomniejszony o <i>repo</i>)	13
	16) Poziom inflacji	14
	17) Realna podaż pieniądza	14
III.	SUMMARY.....	15

I. OMÓWIENIE WYNIKÓW BADANIA

1. W II kwartale 2021 r. wartość wskaźnika koniunktury w sektorze bankowym IRG SGH (IRGBAN) wzrosła, osiągając poziom 10,7 pkt. Jest on o 5,7 pkt wyższy od wartości z poprzedniego kwartału, a od wartości sprzed roku o 58,2 pkt. Na wzrost wartości wskaźnika wpłynęło zwiększenie się wartości salda odpowiedzi na pytanie o wielkość zatrudnienia (zmiana z -25 pkt na 7,1 pkt), co zrekompensowało negatywne zmiany wartości sald odpowiedzi na pytania o wielkość wypracowanego zysku (z 30 pkt na 25 pkt) i o wynik z działalności bankowej (z 10 pkt do 0,0 pkt). Spodziewane jest polepszenie się koniunktury w III kwartale, a wartość wskaźnika prognostycznego wynosi 8,7 pkt.

2. Zmniejszył się wynik netto z działalności bankowej. Wartość salda odpowiedzi na to pytanie obniżyła się do 0,0 pkt (w I kwartale 2021 r. wynosiła 10 pkt). Spodziewana jest poprawa wyniku z działalności bankowej w III kwartale br.; wartość salda prognostycznego jest równa 28,6 pkt i po raz pierwszy od roku jest dodatnia.

3. Banki lepiej oceniają warunki prowadzenia działalności. Wartość salda wzrosła z -40 pkt do 14,3 pkt. Sektor bankowy wciąż jednak pozostaje w niepewności m.in. co do rozstrzygnięć w kwestii sporów wokół tzw. kredytów frankowych. W orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (z listopada 2019 r., z kwietnia 2021 r. oraz z czerwca 2021 r.) każdorazowo podkreślana była rola prawodawstwa krajowego w przedmiotowej sprawie. „Rozstrzygnięcie najpoważniejszych kontrowersji” występujących w krajowym orzecznictwie (szczególnie w zakresie skutków występowania klauzul abuzywnych) zapadnie uchwałą całego składu Izby Cywilnej, do której Pierwsza Prezes Sądu Najwyższego skierowała stosowny wniosek. W oczekiwaniu na uchwałę część sądów powszechnych zawiesza postępowania. Banki nadal więc nie uzyskały kluczowych informacji, które mają wpływ na politykę rezerw i kształtowanie bilansów.

Wartość salda prognostycznego na III kwartał 2021 r. wynosi 0,0 pkt.

4. Wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość wypracowanego zysku wyniosła 25 pkt, co stanowi spadek o 5,0 pkt w porównaniu z poprzednim kwartałem. Wartość salda prognostycznego na III kwartał 2021 r. jest równa 14,3 pkt. Tak jak w przypadku wyniku z działalności bankowej saldo po raz pierwszy od roku przyjęło dodatnią wartość.

5. Polepszyła się ocena jakości portfela należności banków. Wartość salda zwiększyła się o 30 pkt, do poziomu 0,0 pkt. Nadal jednak połowa ankietowanych stwierdza brak zmian jakości portfela należności. Banki spodziewają się poprawy jakości portfela należności w III kwartale (wartość salda przewidywana jest równa 14,3 pkt), co stanowi kontynuację trendu wzrostowego wskaźnika prognostycznego, utrzymującego się w ostatnich trzech kwartałach.

6. Poprawiły się również oceny ogólnego zainteresowania klientów usługami bankowymi. Wartość salda wynosi 25 pkt i jest wyższa niż przed kwartałem o 25 pkt. Spodziewany jest jednak spadek zainteresowania usługami bankowymi w III kwartale 2021 r.; wartość salda prognostycznego wynosi -14,3 pkt (w poprzednim kwartale -28,6 pkt). Ponad 85% badanych jest zdania, że w kolejnym kwartale nie nastąpi zmiana poziomu ogólnego zainteresowania klientów usługami bankowymi. Należy przy tym zwrócić uwagę na istotny czynnik kształtujący popyt na usługi bankowe w długim okresie. Otóż, kluczowe znaczenie dla skali i sposobu transmisji do gospodarki środków z dotacji bezzwrotnych (w zależności od relacji Polski z UE może to być kwota sięgająca ok. 120 mld zł) będzie miał Krajowy Plan Odbudowy. Z perspektywy sektora bankowego wiązać się to może z makroekonomiczną poprawą uwarunkowań działalności gospodarczej, zaś bezpośrednio oznaczać możliwy wzrost popytu na kredyt inwestycyjny oraz poprawę zdolności kredytowej w wybranych branżach i podmiotach.

7. Wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość zatrudnienia jest równa 7,1 pkt, co oznacza wzrost w ciągu kwartału o 32,1 pkt. Wartość salda prognostycznego wynosi zaś -16,7 pkt. Po raz

pierwszy od początku pandemii COVID-19 największą grupę wśród ankietowanych, którzy udzielili odpowiedzi na pytanie o prognozę zatrudnienia (42,8%), stanowią banki przewidujące niewielki wzrost wielkości zatrudnienia w kolejnym kwartale. Nadal jednak żaden z uczestników badania nie spodziewa się znaczącego wzrostu poziomu zatrudnienia.

8. Za główną barierę rozwoju działalności bankowej uczestnicy badania wciąż uznają restrykcyjne prawo (87,5% wskazań, w porównaniu do 77,8% w poprzednim kwartale). Do głównych barier ankietowani wciąż zaliczają obciążenia podatkowe i politykę NBP (w obu przypadkach 62,5% wskazań obecnie i 44,4% kwartał wcześniej). W dalszej kolejności wymieniają niedostateczny popyt na usługi finansowe i czytelność prawa (po 50% wskazań oraz odpowiednio: 44,4% i 33,3% w poprzednim kwartale). Kolejne pozycje zajmują ograniczenia rynku finansowego (37,5% wskazań, 22,2% wcześniej) oraz trudna kondycja finansowa klientów i trudności z pozyskaniem klientów (po 25% wskazań wobec odpowiednio: 44,4% i 33% wcześniej).

9. Zmniejszyły się inwestycje kapitałowe banków. Wartość salda spadła z 11,1 pkt do -12,5 pkt. Wciąż spodziewany jest spadek inwestycji kapitałowych w kolejnym kwartale (wartość salda prognostycznego na III kw. wynosi -14,3 pkt wobec -12,5 pkt wcześniej).

10. Wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość *spreadu* nadal wynosi 0,0 pkt, co oznacza, że liczba banków, w których wartość *spreadu* wzrosła, jest równa liczbie banków, w których odnotowano jego spadek. Przeważająca część ankietowanych (75%) nie zanotowała zmiany *spreadu* w II kwartale br. Większość ankietowanych (71,4%) nie spodziewała się zmiany wielkości *spreadu* również w III kwartale br. Pozostali przewidywali jego wzrost.

11. 60% badanych oceniało, że w trzecim kwartale 2021 r. wartość polskiej waluty spadnie, a 20% spodziewało się jej wzrostu. 40% banków przewiduje aprecjację złotówki w ciągu najbliższego roku i tyle samo deprecjację. Pozostali nie spodziewają się zmiany kursu PLN względem parytetu, więc wartość salda jest zerowa.

12. Żaden z banków biorących udział w ankiecie nie spodziewał się zmiany stóp procentowych przez NBP w III kwartale br. Inaczej mają się opinie w odniesieniu do kwestii, czy sytuacja makroekonomiczna wymagałaby wzrostu stóp procentowych. Różnica ta jest skutkiem postrzegania działań NBP jako odstępującego od twardej obrony celu inflacyjnego. Połowa uczestników badania nie spodziewa się bowiem podniesienia stóp procentowych również w długim okresie (12 miesięcy). Pozostali przewidują ich wzrost w perspektywie roku.

13. Ponownie (tj. tak jak w I kwartale br.) żaden z uczestników badania nie stwierdził zmian ogólnej sytuacji gospodarczej w kraju, żaden też nie spodziewa się ich w III kwartale br. Zwiększyła się natomiast wartość salda ocen bieżącej sytuacji sektora finansowego na tle sytuacji ogólnogospodarczej w Polsce, z poziomu -37,5 pkt do 16,7 pkt. Wartość salda prognoz wynosi 0,0 pkt, przy czym 2/3 ankietowanych przewiduje, że w kolejnym kwartale sytuacja sektora finansowego na tle całej gospodarki nie ulegnie zmianie. 25% badanych banków nie udzieliła żadnej odpowiedzi na pytanie o stan i prognozę ogólnej sytuacji sektora finansowego na tle całej gospodarki.

14. Banki nadal oceniają, że ich wynik na operacjach *reverse-repo* nie ulegnie zmianie ani w III kwartale br., ani w ciągu najbliższych 12 miesięcy.

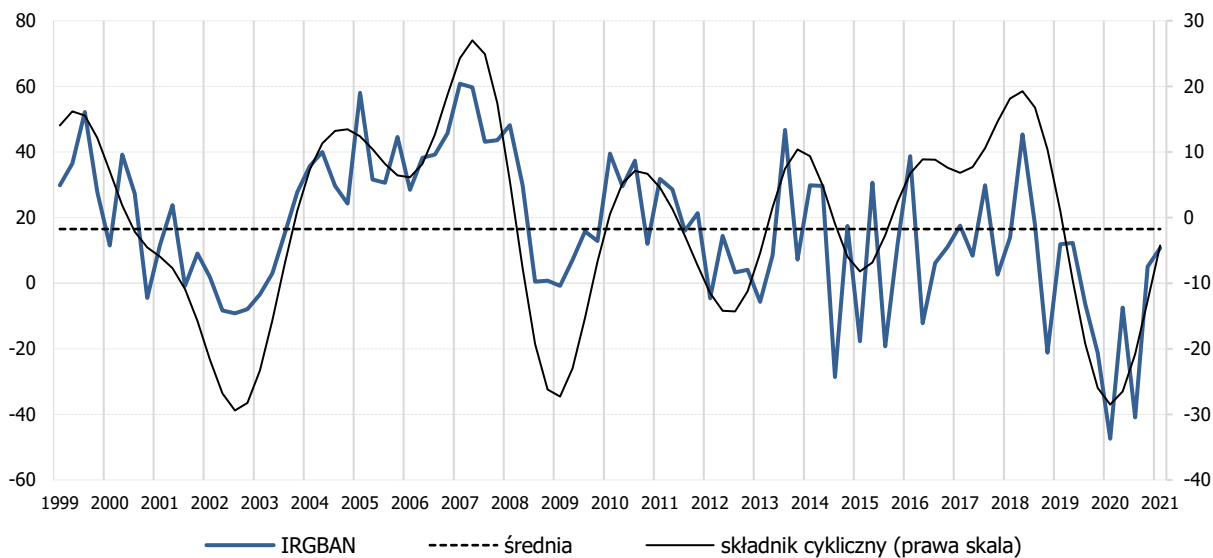
15. Stopa inflacji (CPI) sięgnęła w sierpniu br. poziomu 5,5% r/r, a we wrześniu 5,8% r/r (tzw. szybki szacunek), co znacznie przekracza cel inflacyjny NBP. Dwie trzecie spośród ankietowanych banków, które udzieliły odpowiedzi na to pytanie, spodziewała się wzrostu poziomu inflacji w III kwartale 2021 r. Pozostali nie przewidywali zmian. Także 2/3 badanych prognozuje wzrost poziomu

inflacji również w kolejnych miesiącach (sektor bankowy prognozuje przekroczenie 6% inflacji w bieżącym roku), a pozostali nie spodziewają się jego zmian lub przewidują spadek (po 16,7%).

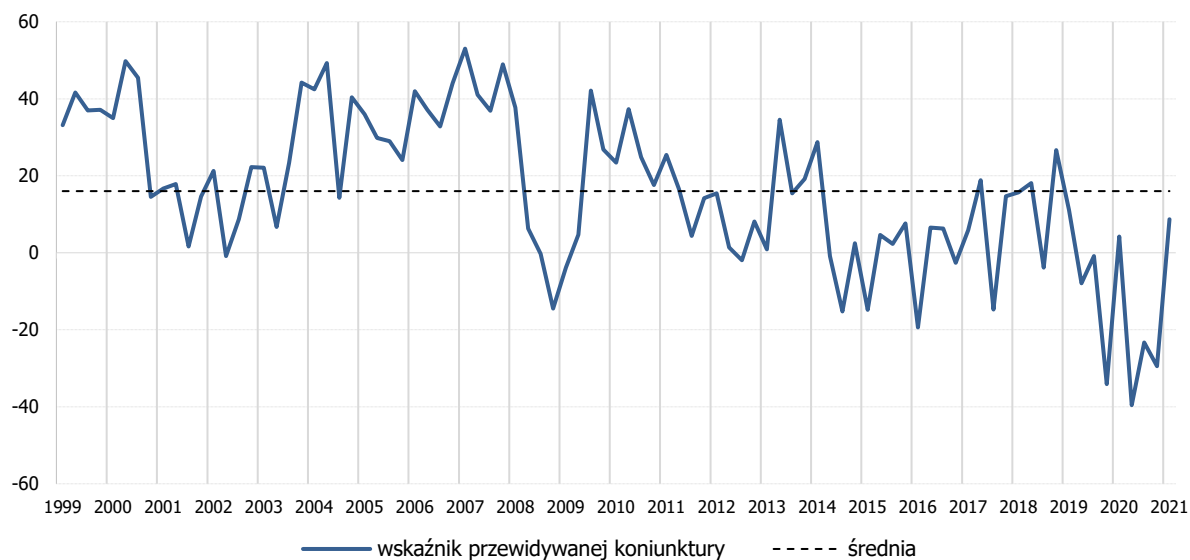
16. Uczestnicy badania przewidywali wzrost wielkości realnej podaży pieniądza w III kwartale (60% badanych, którzy udzielili odpowiedzi na to pytanie). Jeden bank nie spodziewał się żadnych zmian. Również jeden prognozował spadek. W przypadku długookresowych prognoz realnej podaży pieniądza (na 12 miesięcy) 20% respondentów spodziewa się jej spadku, a po połowie spośród pozostałych (po 40%) wzrostu.

II. WYNIKI SZCZEGÓŁOWE

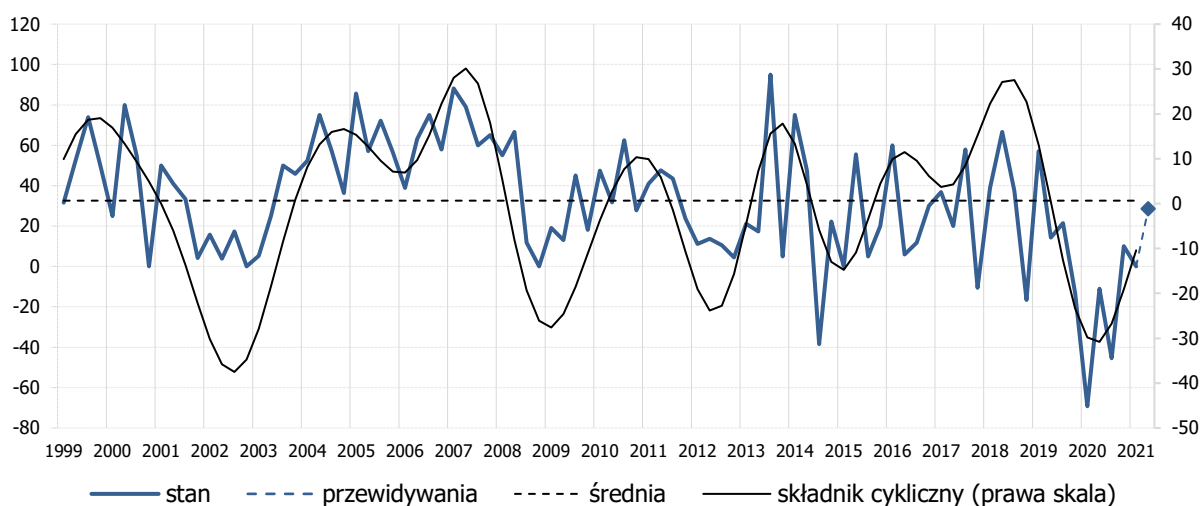
WSKAŹNIK KONIUNKTURY

	Q1 2020	Q2 2020	Q3 2020	Q4 2020	Q1 2021	Q2 2001
wskaźnik koniunktury (IRGBAN)	-21,3	-47,4	-7,4	-40,9	5,0	10,7
wskaźnik prognozowanej koniunktury	-34,1	4,2	-39,6	-23,3	-29,5	8,7

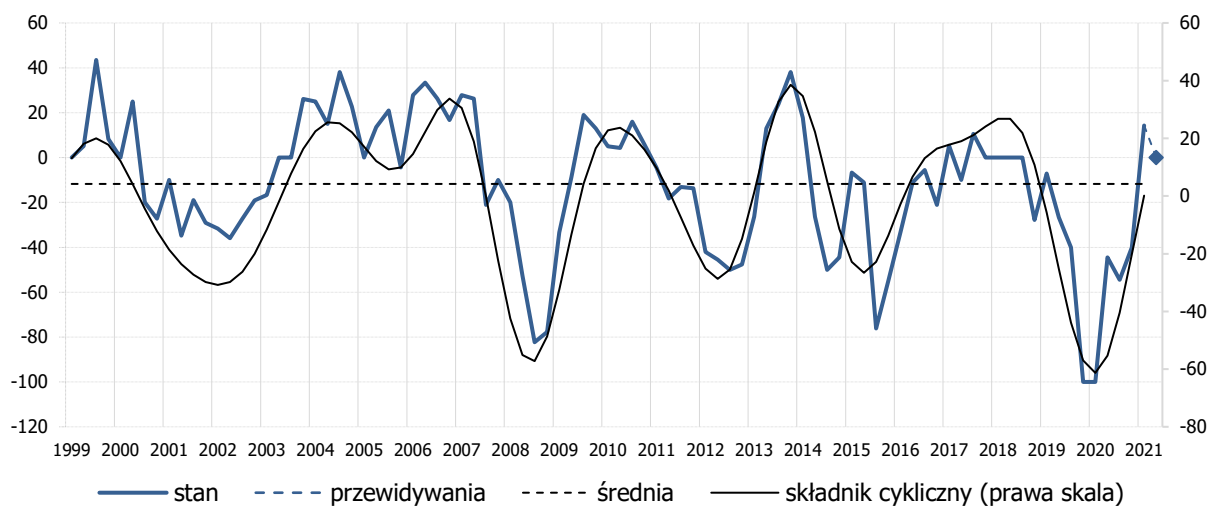

WYNIK Z DZIAŁALNOŚCI BANKOWEJ (NETTO)

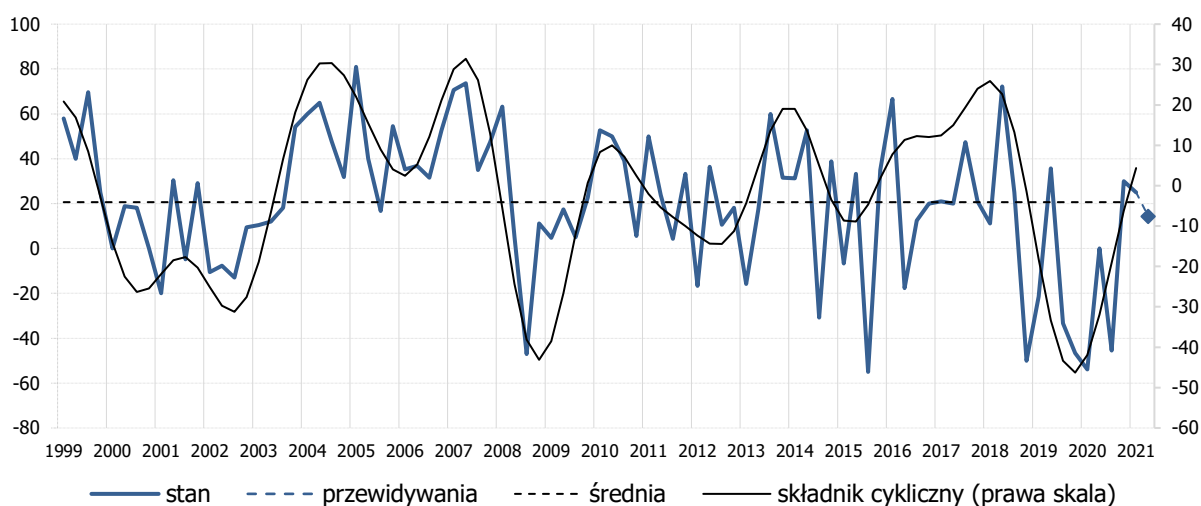
warianty odpowiedzi - odsetki	Q2 2020	Q3 2020	Q4 2020	Q1 2021	Q2 2001	przewidywania
1. wzrost	15,4	44,4	18,2	50,0	37,5	42,9
2. brak zmiany	0,0	0,0	18,2	10,0	25,0	42,9
3. spadek	84,6	55,6	63,6	40,0	37,5	14,3
saldo (1.-3.)	-69,2	-11,1	-45,5	10,0	0,0	28,6

WARUNKI PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI BANKOWEJ

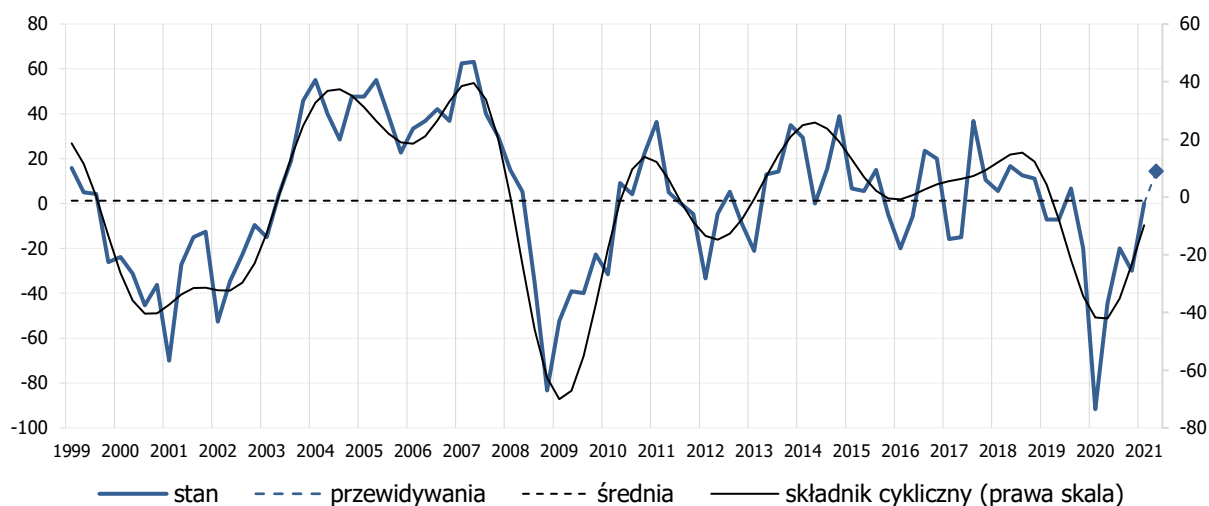
warianty odpowiedzi - odsetki	Q2 2020	Q3 2020	Q4 2020	Q1 2021	Q2 2001	przewidywania
1. poprawa	0,0	11,1	0,0	0,0	28,6	16,7
2. brak zmiany	0,0	33,3	45,5	60,0	57,1	66,7
3. pogorszenie	100,0	55,6	54,5	40,0	14,3	16,7
saldo (1.-3.)	-100,0	-44,4	-54,5	-40,0	14,3	0,0

WIELKOŚĆ WYPRACOWANEGO ZYSKU

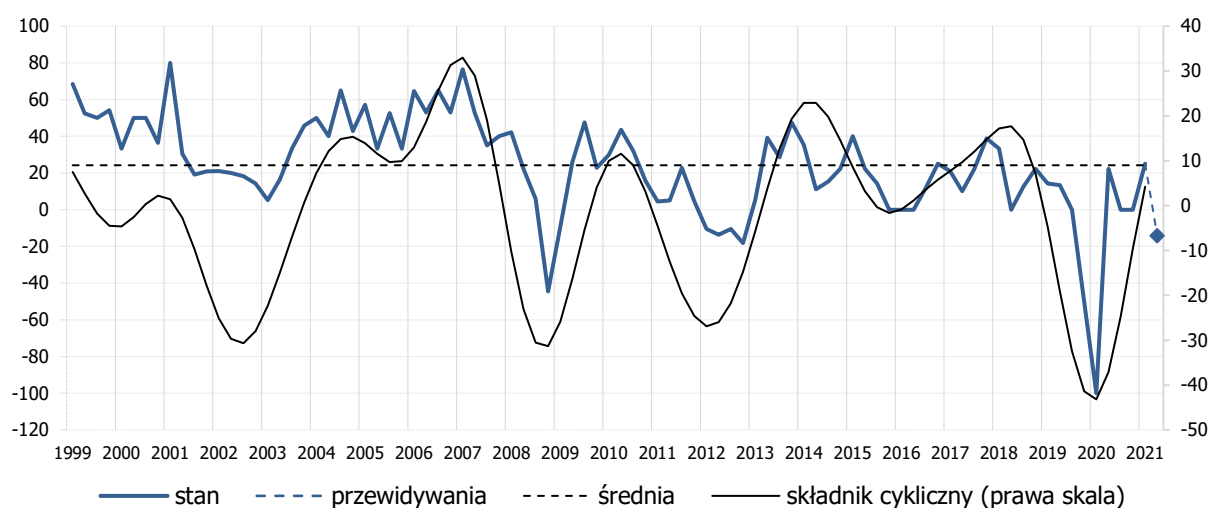
warianty odpowiedzi - odsetki	Q2 2020	Q3 2020	Q4 2020	Q1 2021	Q2 2001	przewidywania
1. wzrost	23,1	44,4	27,3	60,0	50,0	28,6
2. brak zmiany	0,0	11,1	0,0	10,0	25,0	57,1
3. spadek	76,9	44,4	72,7	30,0	25,0	14,3
saldo (1.-3.)	-53,8	0,0	-45,5	30,0	25,0	14,3

JAKOŚĆ PORTFELA NALEŻNOŚCI

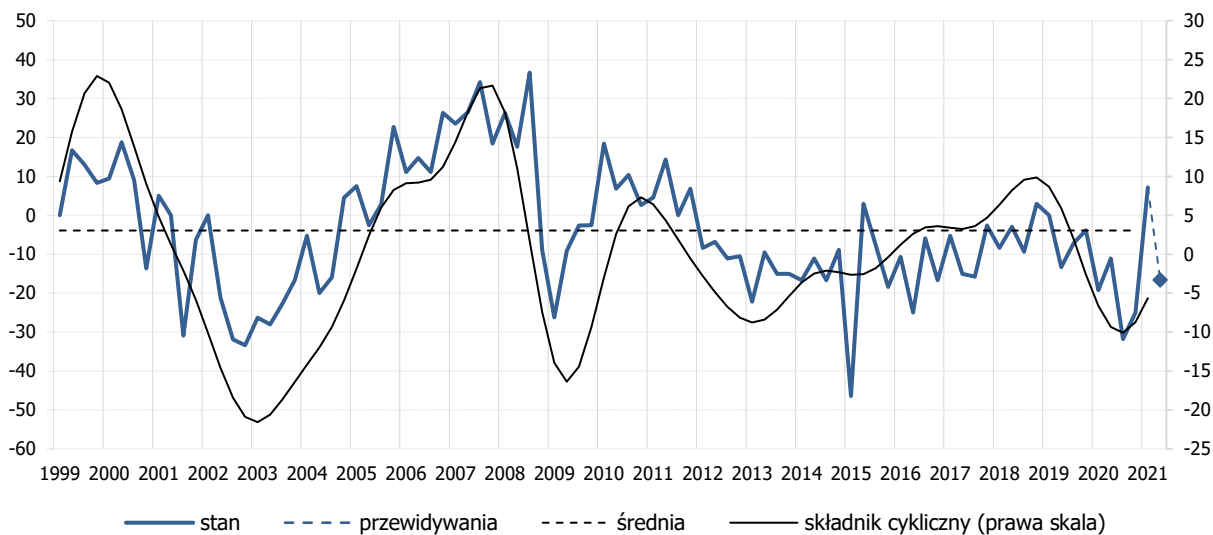
warianty odpowiedzi - odsetki	Q2 2020	Q3 2020	Q4 2020	Q1 2021	Q2 2001	przewidywania
1. poprawa	0,0	0,0	20,0	10,0	25,0	28,6
2. brak zmiany	8,3	55,6	40,0	50,0	50,0	57,1
3. pogorszenie	91,7	44,4	40,0	40,0	25,0	14,3
saldo (1.-3.)	-91,7	-44,4	-20,0	-30,0	0,0	14,3

OGÓLNE ZAINTERESOWANIE KLIENTÓW USŁUGAMI BANKOWYMI

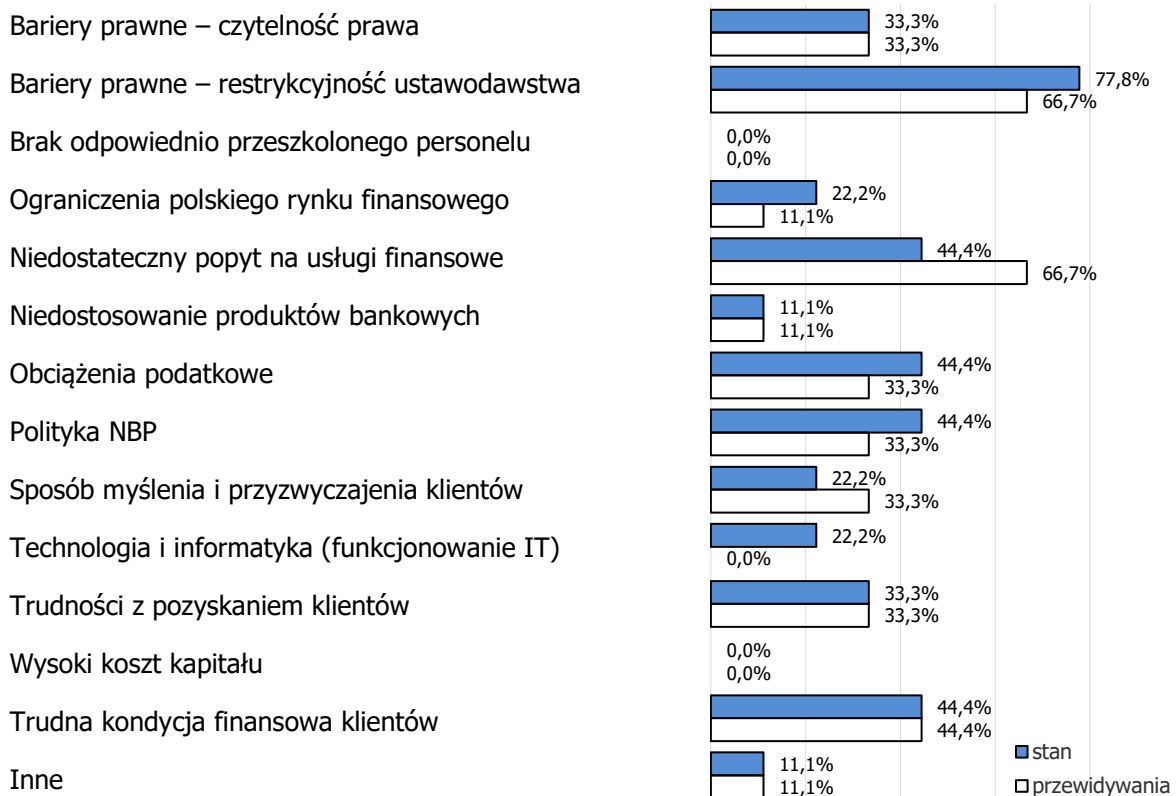
warianty odpowiedzi - odsetki	Q2 2020	Q3 2020	Q4 2020	Q1 2021	Q2 2001	przewidywania
1. wzrost	0,0	44,4	20,0	22,2	37,5	0,0
2. brak zmiany	0,0	33,3	60,0	55,6	50,0	85,7
3. spadek	100,0	22,2	20,0	22,2	12,5	14,3
saldo (1.-3.)	-100,0	22,2	0,0	0,0	25,0	-14,3

WIELKOŚĆ ZATRUDNIENIA

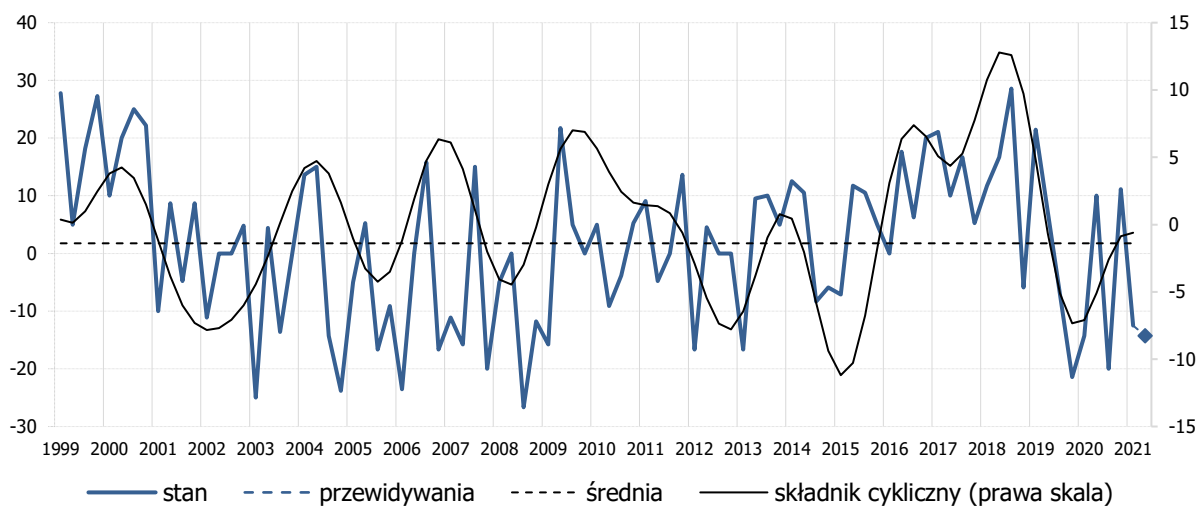

warianty odpowiedzi - odsetki	Q2 2020	Q3 2020	Q4 2020	Q1 2021	Q2 2001	przewidywania
1. wzrost >2,5%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2. wzrost <2,5%	7,7	22,2	0,0	10,0	42,9	0,0
3. brak zmiany	46,2	33,3	36,4	30,0	28,6	66,7
4. spadek <2,5%	46,2	44,4	63,6	60,0	28,6	33,3
5. spadek >2,5%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
saldo (1.+2.*0,5-4.*0,5-5.)	-19,2	-11,1	-31,8	-25,0	7,1	-16,7

CZYNNIKI OGRANICZAJĄCE ROZWÓJ BANKÓW

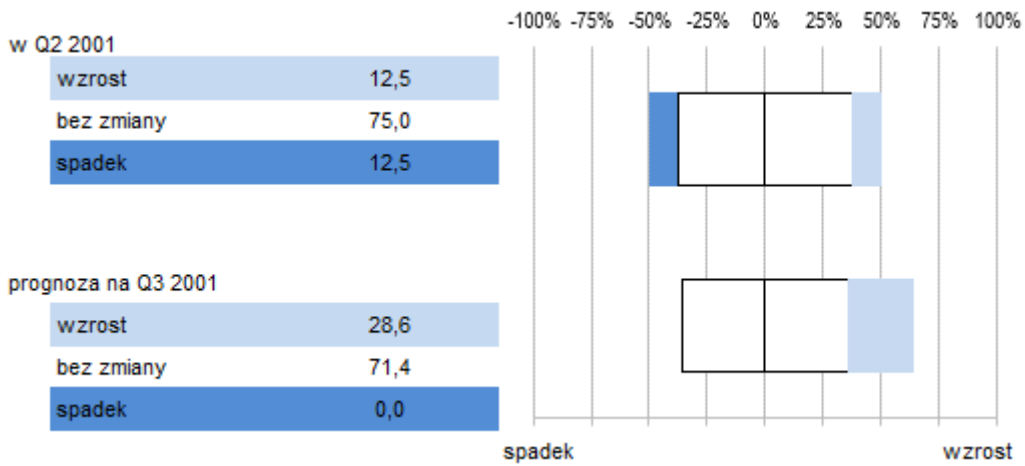

INWESTYCJE KAPITAŁOWE

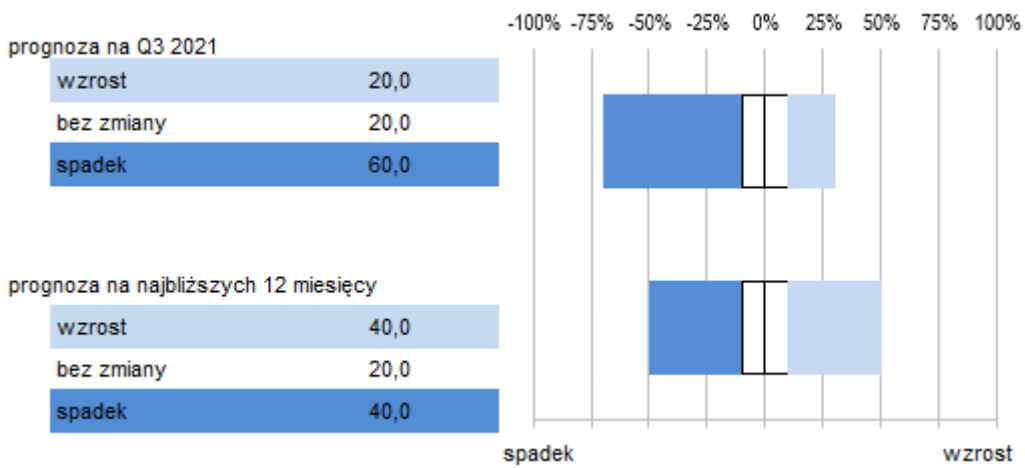

warianty odpowiedzi - odsetki	Q2 2020	Q3 2020	Q4 2020	Q1 2021	Q2 2001	przewidywania
1. wzrost	7,1	10,0	0,0	11,1	0,0	0,0
2. brak zmiany	71,4	90,0	80,0	88,9	87,5	85,7
3. spadek	21,4	0,0	20,0	0,0	12,5	14,3
saldo (1.-3.)	-14,3	10,0	-20,0	11,1	-12,5	-14,3

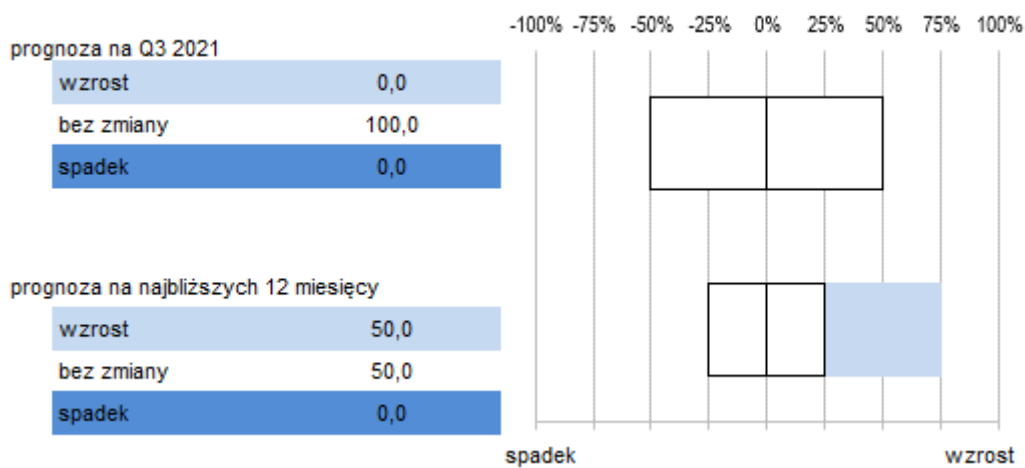
SPREAD (ROZSTĘP) MIĘDZY OPROCENTOWANIEM KREDYTÓW I DEPOZYTÓW

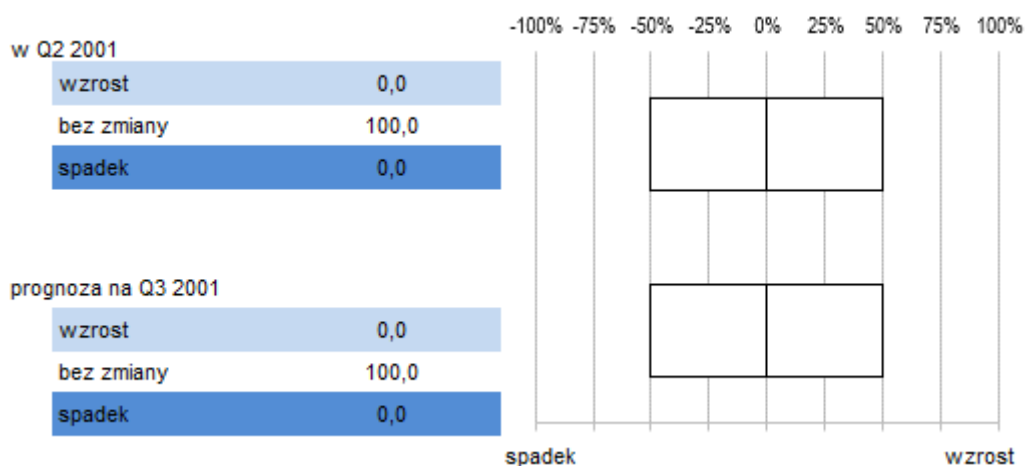
KURS PLN WZGLĘDEM PARYTETU (KOSZYKA WALUT)

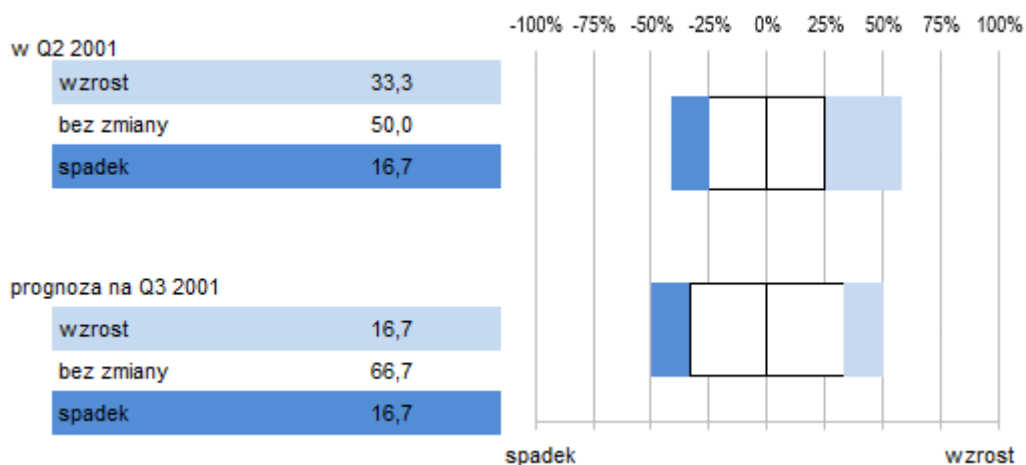
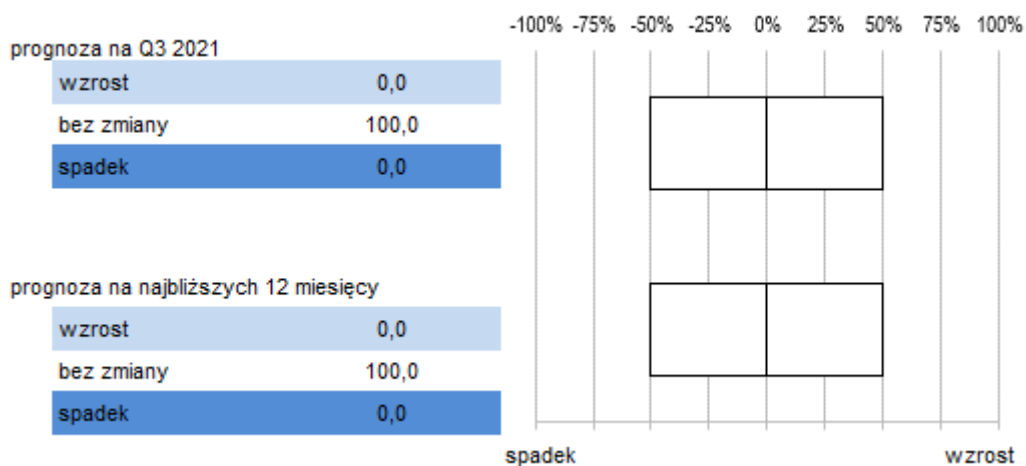
STOPY PROCENTOWE NBP (OGÓLNA TENDENCJA)

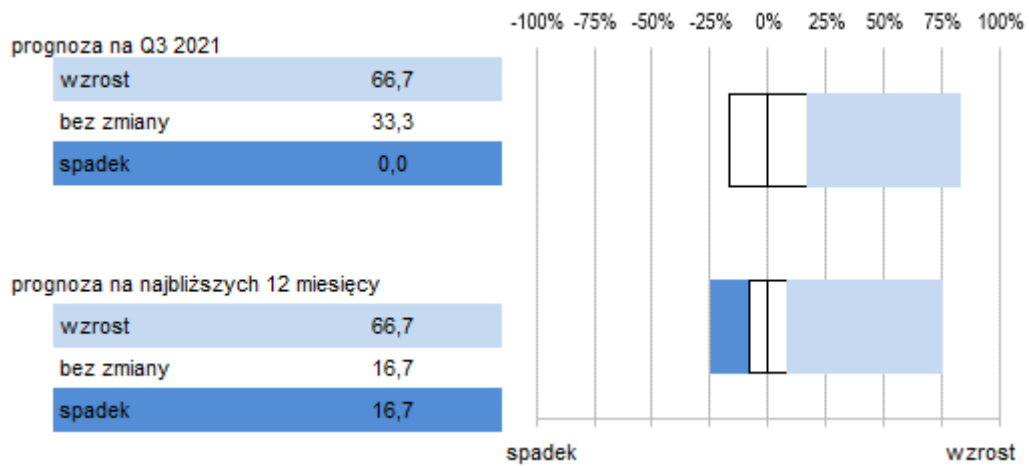
OGÓLNA SYTUACJA GOSPODARKI POLSKIEJ NIEZALEŻNIE OD SYTUACJI SEKTORA FINANSOWEGO

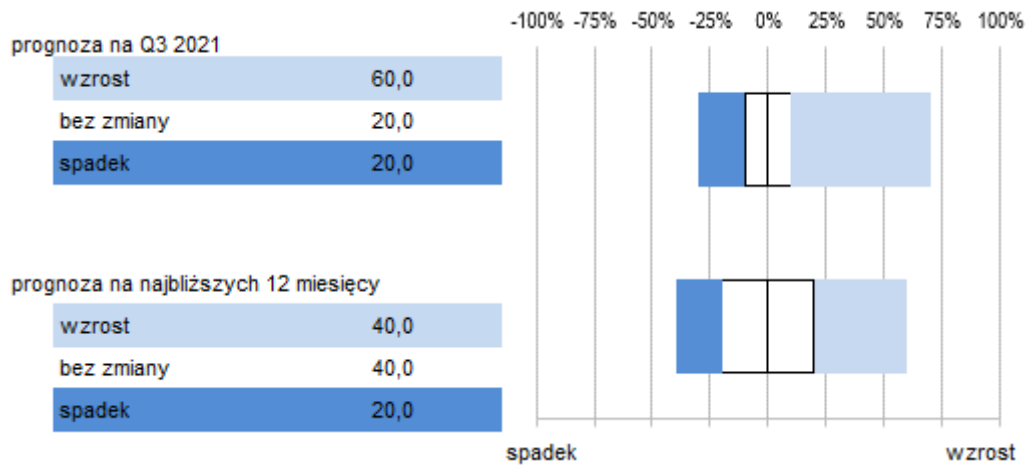
OGÓLNA SYTUACJA SEKTORA FINANSOWEGO NA TLE POLSKIEJ GOSPODARKI

WYNIK NA OPERACJACH *REVERSE-REPO* (POMNIEJSZY O *REPO*)

POZIOM INFLACJI

REALNA PODAŻ PIENIĄDZA

III. SUMMARY

In the 2nd quarter of 2021 the overall situation in the Polish banking sector improved. The IRG SGH banking confidence indicator (IRGBAN) increased by 5.7 pts to 10.5 pts. It is now 58.1 pts up from the respective figure in 2020. Some of the main reasons for this phenomenon stem from a number of positive employment-related factors, which made up for the decline in banks' profits and worse operational results. The surveyed banks expect their activity to rise in the 3rd quarter of 2021, with the leading indicator equal to 8.7 pts.